DAGSINS MEINING

Loypið ikki á leistum fyri fíggingarstovnunum!

Føroya Banki og Føroya Sparikassi gera nú aftur eina roynd at fáa loyvi at gera veð í aliloyvum. Fíggingarstovnarnir vilja hava henda rættin sum treyt fyri at fíggja alivinnuna í framtíðini.

Somuleiðis er forstjórin í Føroya Sparikassa aftur frammi við ynskinum um, at útlendingar skulu kunnu eiga ein størri part í føroyskum alibrúkum. Grundgevingin er, at útlendingar vilja ikki seta partapening í føroysk alibrúk, so leingi sum teir bara kunnu eiga upp í 33 prosent av partapeninginum.

Sambært forstjóranum er neyðugt at fáa útlendskan kapital, tí eingin váða-fúsur kapitalur sigst vera í Føroyum, hóast nógvar milliardir krónur standa á bók!. Eginkapitalurin í alivinnuni, sum fyri tveimum árum síðani var einar 500 mió.kr. sigst at verða burtur um ársskiftið! Prísurin á alifiski er lágur og ILA sjúkan hevur gjørt sítt til ta ringu støðuna.

Bæði spurningurin um veð í aliloyvum og um útlendingar skulu kunna eiga størri part í føroyskum vinnulívi eru rættiliga prinsipiellir spurningar. Tann fyrri er ikki lættur at skilja hjá leikfólki, og tað hevði verið áhugavert at fingið eitt meira prinsipielt orðaskifti um henda spurningin.

Higartil hevur politisk mótstøða verið ímóti at lata fíggingarstovnarnar fáa veð í aliloyvunum. Landsstýrismaðurin í vinnumálum hevur boðað frá, at sum er, kunnu fíggingarstovnarnir ikki fáa henda rættin, og líkt er til, at Tjóðveldisflokkurin er samdur við Fólkaflokkin i hesum máli. Hann hevur somu støðu sum áður, og sigur í tíðindaskrivi, at aliloyvi, fiskiloyvi og onnur loyvi at nýta alment tilfeingi eru almenn brúksloyvi, sum tað almenna eigur at bjóða út, og gevst ein loyvishavari, so eigur loyvið at falla aftur til tað almenna, heldur Tjóðveldisflokkurin.

Hugsast kann, at Javnaðarflokkurin hevur somu støðu, so dyggur meiriluti er helst ímóti at lata fíggingarstovnarnar fáa henda rættin. Tá fiskivinnan var í kreppu, strongdu fíggingarstovnarnir hart á at fáa loyvi at taka veð í fiskiloyvum. Um tað ikki hendi, fekst eingin fígging til fiskivinnuna o.s.fr. Fíggingarstovnarnir fingu ikki lov at taka veð, men fiskivinnan hevur havt nøkur gullár!

Fíggingarstovnarnir hava í góðu árunum kappast um at fíggja alivinnuna, og teir eiga eisini at kunna átaka sær eitt tap, nú vinnan hevur hall eitt skifti.

Hvussu gagnligt tað er við útlendskum kapitali er sorgarsøgan í sunnaru helvt eitt gott dømi um. Norsk alifyritøka var uppi í sum partaeigari, og segðist at gjalda stórt milliónatal í eitt laksavirki í Suðri - talið 80 mió.kr. er nevnt. Men nú tað gekk illa hjá alifyritøkuni í Noregi, fór fyritøkan við maskinum og tólum á virkinum!

Eitt dømi um útlendska fyritøku, sum hevði váðafúsan kapital! Er tað slíkar, sum Sparikassin vil hava til Føroya?

Tað er at vóna, at landsstýri og løgting hugsa seg væl um í hesum máli og ikki loypa á leistum fyri ynskjunum hjá fíggingarstovnunum!

Sosialurin

VIÐMERKINGAR

Umstríddi havnarmaðurin

Hans Birgir Hansen

Tað er nógv vatn runnið úr ánni síðani ein sleit sínar barnaskógvar niðri í gomlu Havnini, hvar eg eri føddur og uppvaksin við Skansabrekku. Tað er ótrúlig framgongd, trivnaður og persónlig menning, ið ein síðani hevur fingið, ið kom at liggja undir nógvum dagligum fyribrigdum, ið nú er søga. Eg flutti seinri saman við foreldrum og systkjum niðan í barnaheimið í Krókabrekku, seinni búði ein á Sjómansheiminum og á Hotel Hafnia í Havn.

Tað hevur veruliga loyst seg at stríðast ímóti øllum, ið ein hevur gjølla viðgjørt í túsundtals lesarabrøvum í meira enn 30 ár í dagbløðunum í Havn. Eg havi frá fyrstan tíð funnið upprunan til daglig fyribrigdi, ampa, generan og provokeran, ið nú er søga, uttan at ein fekk stevnt øllum í Havnini. Tað var frá Hotel Hafnia, at ein flutti í kommunala íbúð í Revagarðinum, og tað at ein hevur »inside« vitan í almannalóggávu hjálpti mær í Havnini. Eg havi sett eitt fjøltáttað virksemi í gongd við at hava skrivað lesarabrøv í dagbløðunum í meira enn 30 ár, ið gagnar tí vanliga fólkinum. Tað er stuttligt at síggja at eins hugsjónir, hugskot, atburður og málburður skaptu batar og loysnir, og er vorðin partur av lóggávum v.m. Eg havi vunnið eitt lívslangt frælsis- og arvastríð, nú øll halda sín tátt á bygd og í bý, ið nýttu daglig fyribrigdir, ampa, generan og provokeran. Tað gongur alt meira friðarliga fyri seg aftaná, at øll hava fingið ein skelk frá einum við konfrontatiónum um at virða lóg, rætt og landaskil. Eg skal fylgja øllum upp í lesarabrøvum, so føroyingar gerast sjálvstøðugir og vinnurekandi heimanífrá, við fíggjar- og persónsfrælsi. Tað er ótrúligt, at nógvu álitini handað landsstýrinum seinastu árini, flygja eins hugsjónum, hugskotum, hugburðum, atburðum, málburðum og staðfestan hjá mær.

Forvitnislig kórvitjan úr Noregi

Mikudagin í næstu viku kemur gitni norski kórleiðarin Ragnar Rasmussen til Føroya við kóri.

Ragnar Rasmussen er docentur við tónleikaháskúlan í Tromsø. Hóast ungur a aldri hevur hann vunnið sær navn sum ein av fremstu kórleiðarum ikki bert í Noregi ella Norðurlondum, men eisini í øllum Evropa við fleiri altóða kórleiðaraheiðursprísum í sínum persónliga viðføri. Við sínum úrvalda kamarkóri “Vokal Nord” vann hann ikki bert tveir fyrstaprísir á kórkapping í Italia nú her í juli, men eisini samanlagt sokallaðu “Grand Premio” fyri alla kappingina.

Ragnar Rasmussen arbeiðir ikki bert á professionellum stigi, men er eins áhugaður fyri tí meira fólksliga. Á ferðini nú til Føroya kemur hann við sokallaðum “Projektkor” við kórsangarum og musikarum av Hamar-leiðini og úr føðibýi sínum Vardø. Skráin er sum Ragnar sjálvur hevur skipað í samanhangandi syrpu, ið hann kallar “Sangur fyri frælsi”. Sermerkt er her eisini grikska fylgispæli við tveimum bouzouki-ljóðførum, bassguitara, rytmuguitara og harmoniku.

Konsertir verða í Fuglafjarðar Mentunarhúsi fríggjakvøldið 8. august kl. 19.00 og í Vesturkirkjuni í Havn mánakvøldið 11. august kl. 20.00.

Hví bleiv fólksins sangskattur grivin niður á Ólavsøku í ár?

Heri Simonsen

“Í góðum veðri hann dyrgdi!”, “Sildavalsurin”, “Per fór til Havnar”, “So vakrar moyggjar”, “Lívligt er í bønum í dag”, “Meg minnist úr gomlum søgum”, “Aldan”, “Kalli Katt”, “Førum fram”, “Kaga upp í himmalin”, “Morgun”, “Føroyar tá sólin”, “Føroyingar”, “Eg oyggjar veit”, “Í nátt eg droymdi”, “Mítt føðiland”, “Land Mítt” og aðrir sangir, ið flestum føroyingum dámar blivu als ikki sungnir á Ólavsøku í ár. Hví bleiv fólksins sangskattur grivin niður á Ólavsøku í ár? Krevur góður felagssangur ikki sangir, sum flest øll kenna? Mong spyrja, kanska kemur rætti viðkomandi við einum svari?

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov eirikur@sosialurin.fo
Fíggjarleiðari: Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad finnbjorg@sosialurin.fo
Durita Simonsen durita@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
Heri á Rógvi heri@sosialurin.fo
Ingrid Bjarnastein ingrid@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Solby Eliasen solby@sosialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
Ingi Rasmussen ingi@sosialurin.fo
Magnus Gunnarsson maggi@sosialurin.fo

Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo

Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postsmoga 231
Nólsoyar Pálsgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
Sosialurin í Eysturoy:
Postsmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 449520
tel. 225429
e-post: vilmund@sosialurin.fo
Sosialurin í Vágum:
360 Sandavágur
tel. 333820, 220507 fax 333720
e-post: edvard@sosialurin.fo
e-post: vagar@sosialurin.fo

Uppseting/prent:
Uppseting: Hestprent
Prent: Prentmiðstøðin
Útgevari:
Sp/f Sosialurin
Avgreiðsla:
Mán.-frí. 8-16
Argjavegur 26,
Tel. 341800, Fax 341801
Postadressa:
Postboks 76, 110 Tórshavn
E-mail:
post@sosialurin.fo
lysing@sosialurin.fo
lysingartorg@sosialurin.fo
varp@sosialurin.fo

Blaðið verður prentað mánadag-fríggjadag klokkan 14:00

Lýsingar

Freistir:	Tekstlýsingar	Størri lýsingar	Lýsingartorgið	Heilsanir
Týsdagsblaðið	Mán.kl. 10	Frí. kl. 15	Frí. kl. 12	Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið	Týs. kl. 10	Mán. kl. 15	Mán. kl. 12	Mán. kl. 12
Hósdagsblaðið	Mik. kl. 10	Týs. kl. 15	Týs. kl. 12	Týs. kl. 12
Fríggjadagsblaðið	Hós. kl. 10	Mik. kl. 15	Mik. kl. 12	Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið	Frí. kl. 10	Hós. kl. 15	Hós. kl. 12	Hós. kl. 12

Størri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Framíhjápláss má umbiðjast í góðari tíð.

Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.

Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðslan ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.

Les Diablerets

– afslapning og djævelske udfordringer på én gang

Sol og strand er ikke længere nok til at lokke turisterne udenlands. De fleste vil have mere ud af ferien. Men hvor finder man den perfekte cocktail, der indeholder både aktiviteter, afslapning og smukke omgivelser ? I Schweiz får man det hele, og det gælder både børn og voksne.

Af Peter Christiansen

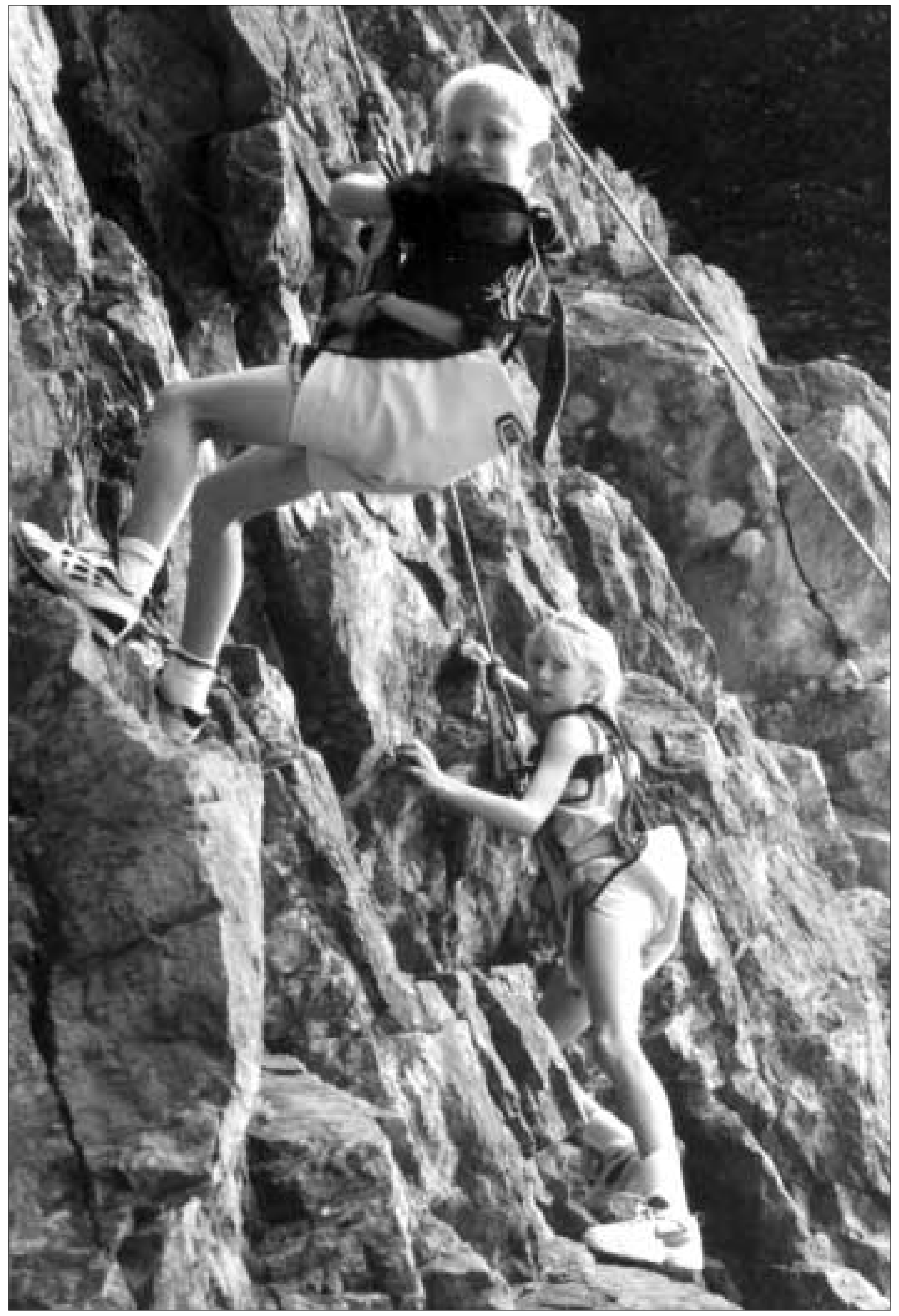

Klatring kan de fleste deltage i.

Paragliding i Alperne

“Træk i højre line, og slæk i den venstre!”, råber guiden. Jeg gør som han siger, og pludselig drejer faldskærmen til højre i et flot sving. Her, et godt stykke oppe over den schweiziske alpedal, er udsigten fantastisk. I stilhed svæver vi hen over landskabet, der omkranses af bjerge med gletchere og vandfald, og forude venter en svævetur på 20 minutter. Det kostede lidt overvindelse at kaste sig ned over bjergsiden, da der, få minutter forinden, skulle luft og opdrift i skærmen, men belønningen får man hurtigt. Oppefra er udsigten til sceneriet meget betagende, og man oplever kontrasten mellem de velplejede schweiziske marker og de 3.000 m høje tinder på nært hold.

Vi er netop startet på den første af seks dage, som alle er spækket med aktiviteter og udfordringer. Udgangspunktet for opholdet er Les Diablerets i det sydlige Schweiz, og det må siges at være et godt valg. Her findes masser af aktivitetsmuligheder inden for rækkevidde, samtidig med at man har et hyggeligt og afslappende bymiljø, hvori man kan hvile ud efter dagens strabadser. Og det kan der være brug for !

Ideelt for familier

I Les Diablerets satser man primært på aktivitetsferier for familier, og det betyder at der er masser af tilbud til alle aldersklasser. Næste dag byder derfor på en tur i bjergene, udrustet med “Mon- sterbikes” samt bue & pil. Hele familien (to voksne og to børn) får nu lov til at følge i Wilhelm Tells fodspor, og efter en introduktion i bueskydningens kunst bliver vi sluppet løs med hver en bue. Man opdager hurtigt hvor fascinerende – og svært – det er at ramme skiven, der er placeret ti m væk. Pludselig er der gået en time, og guiden forklarer hvordan vi skal komme ned ad bjerget. Det er nemlig planen at vi skal køre ned på hver vores “Mud Monster Bike”. Køretøjet, der er en mel- lemting mellem en mountainbike og et løbehjul, kører over enhver forhindring, og kort efter går det nedad over græs, skipister, klipper og jord. Nedkørslen er på otte kilometer, og man bliver snart så fortrolig med køretøjet, at man kan begynde at “lege”. Vi styrer alle mod den nærmeste bar, hvor vi puster ud over en cappucino.

God atmosfære

Les Diablerets er nem at overskue. Byen er ikke særlig stor, men meget hyggelig, og den ligger smukt klemt inde i en alpedal.

Vores hotel, Le Chamois, ligger centralt, og på balkonen sidder vi hver eftermiddag og nyder et glas rødvin, med udsigt til alpetinderne mod syd.

Værten på hotellet, Mr. Nurock, tager sig simpelthen af alt. Skal vi bookes ind på en aktivitet, eller søger vi oplysninger om seværdigheder i området, bliver det hurtigt klaret. Selv på de ture, hvor det kræver lidt lokalkendskab at finde vej, tilbyder Mr Nurock at køre os. Selvfølgelig bør man inden ferien sætte sig ind i, hvad man vil se, men på hotellet gør man alt for, at gæsterne får mest muligt ud af opholdet.

Vi bliver en af aftenerne anbefalet at prøve den schweiziske specialitet “Raclette”. Ost smeltes ned over kød, kartofler og tilbehør, og en heftig dunst breder sig hurtigt i restauranten. Værten forsikrer os, at han stadig elsker raclette, selv om retten serveres to gange om ugen til hotellets vintergæster. For os er en enkelt gang tilstrækkeligt.

Nye udfordringer

“Må jeg kravle først?” Thomas kigger ned ad bjergsiden, og får sin karabinhage hægtet på tovet. Vi skal, den sidste dag, rapelle ned ad klipperne, og børnene er vilde for at komme i gang. Langsomt bevæger Thomas sig nedad, mens Jean-Claude, der er klatreguide, sikrer med et ekstra tov. Pernille følger hurtigt efter, og da hun er sikkert nede, bliver vi straks taget med til de næste udfordringer: “Monkeybridge” og “Tyroliéne”.

To tove spændes over en kløft, og på disse går turen nu tværs over en flod, der bruser ti m under tovene. Vi er sikret med karabinhager, men gyser alligevel en anelse under det meste af turen. Dagens sidste aktivitet, Tyroliéne, er en 100 m lang svævebane, hvor man undervejs får så meget fart på at adrenalinen kommer frem. Børnene tænder hurtigt på det og får Jean-Claude til at give ekstra ture.

Stor sikkerhed

Adventurefirmaet “Mountain Evasion” ligger midt i byen. Man tilbyder alle slags udfordringer, fra rapelling, canyoning og mountainbike til bivuakovernatning på Diablerets-gletcheren. Børn kan deltage i de fleste aktiviteter, og man gør meget ud af sikkerheden. Hvis man søger de mere ekstreme ting, kan firmaet også arrangere det; f.eks bungy-jump fra kabinelifter, eller 160 m vertikal rapelling, men det er først og fremmest familier, som man henvender sig til.

Hvis en hel familie skal prøve samtlige tilbud, vil prisen også blive derefter. Det kan derfor stærkt anbefales at benytte nogle af de pakkeløsninger, som tilbydes. Det er væsentligt billigere at købe en pakke med tre-fire aktiviteter, der er fordelt over nogle dage, end det er at købe udfordringerne enkeltvis. På mange af aktiviteterne følger børn under 16 år gratis med forældrene.

Mange muligheder

Byens beliggenhed gør, at man indenfor tre kvarter kan nå til enten Montreux eller det mondæne Gstaad. Tæt på Les Diablerets er der zoo, fiskemuligheder, golf samt masser af andre tilbud. Der er byrundture for historie- og arkitekturinteresserede, og så er der det bedste af det hele: naturen. Vores afsked med byen foregår derfor på en bjergside med udsigt over dalen – over en flaske rødvin, noget ost & paté samt et par flutes.

Fakta om Les Diablerets

Hotel:
Fx “Le Chamois” (3*), godt centralt beliggende hotel. Både værelser og lejligheder.

Adventurefirma:
Mountain Evasion (www.mountain-evasion.com)

Børnene er vilde med monsterbikes.